

Finansijska stabilnost

BQK

BANKIENDRORE E REPUBLIKES SE KOSOVES
CENTRALNA BANKA REPUBLIKE KOSOVA
CENTRAL BANK OF THE REPUBLIC OF KOSOVO

Kako se definiše finansijska stabilnost?

Finansijska stabilnost se može definisati kao situacija u kojoj **komponente finansijskog sistema** (*finansijska tržišta, finansijski posrednici i finansijska infrastruktura*) funkcionišu sa sposobnošću da izdrže šokove bez izazivanja finansijske neravnoteže, koje dalje negativno utiču na celokupnu realnu ekonomiju.

<https://www.ecb.europa.eu/pub/financial-stability/html/index.en.html>

Komponente finansijskog sistema:

Finansijski posrednici: Banke, Osiguravajuća društva, Mikrofinansijske institucije, Nebankarske finansijske institucije, Menjačnice, itd.

Finansijska tržišta: Tržište novca, Tržište kapitala

Finansijska infrastruktura: Sistem plaćanja

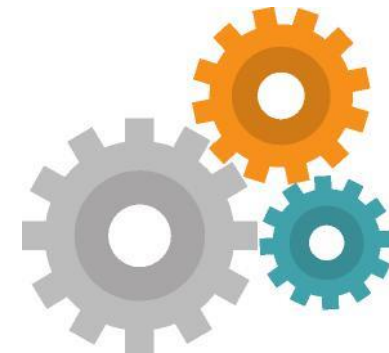
Značaj finansijske stabilnosti

Finansijska stabilnost je od posebnog značaja, kako u ekonomskom tako i u socijalnom aspektu, kao preduslov zdravog ekonomskog razvoja i blagostanja svih jer se većina transakcija u privredi zemlje odvija kroz finansijski sistem.

Nestabilan finansijski sistem može izazvati finansijsku krizu sa negativnim posledicama koje se šire po celoj privredi.

Stoga je od suštinskog značaja da finansijski sistem bude zdrav i održiv, koji podržava efikasnu raspodelu resursa/izvora kroz svoje posredničke funkcije i koji obezbeđuje apsorpcione kapacitete protiv mogućih rizika koji ugrožavaju njegovu stabilnost.

<https://www.worldbank.org/en/publication/gfdr/gfdr-2016/background/financial-stability>

Kada se finansijski sistem smatra stabilnim?

Finansijski sistem se može smatrati stabilnim kada obavlja svoje funkcije finansijskog posredovanja i upravljanja rizicima, pomažući javnost i privredne subjekte u obavljanju finansijskih transakcija vezano za štednju, ulaganje, zaduživanje, vršenje plaćanja i upravljanje rizicima od negativnih i nepredvidivih događaja (kao što je bila globalna finansijska kriza 2008. a trenutno kriza sa pandemijom COVID-19).

Koja je uloga CBK-a na očuvanju finansijske stabilnosti?

Centralna banka ima fundamentalnu ulogu u podsticanju i očuvanju finansijske stabilnosti na Kosovu, kao regulatorni i nadzorni organ finansijskog sektora (komercijalnih banaka, mikrofinansijskih institucija, nebankarskih finansijskih institucija, osiguravajućih društava, penzionih fondova, itd.), kao i promovisanjem bezbednog, stabilnog i efikasnog sistema plaćanja.

Kako CBK prati sprovođenje politika u očuvanju finansijske stabilnosti?

CBK utvrđuje propise i opšte politike funkcionisanja finansijskog sistema a zatim preko njih prati njihovu primenu u praksi.

CBK ocenjuje i prati da li su opšte politike finansijskog sistema u skladu sa pravnim aktima i iste obezbeđuju stabilan finansijski sistem putem:

- osiguranja depozita,
- tržišnih operacija,
- hitne likvidnosti;
- regulisanja, licenciranja, registracije i nadzora finansijskih institucija;
- nadzora bezbednih, stabilnih i efikasnih sistema plaćanja;
- obezbeđivanja snabdevanja novčanica i kovanog novca na Kosovu.

U cilju očuvanja finansijske stabilnosti, CBK je odobrila Politiku za Makroprudenciju <https://bqk-kos.org/repository/docs/2015/Politika%20per%20Makroprudence%2010%2008%202016.pdf> za kontinuiranu identifikaciju, praćenje i analizu sistemskog rizika (*rizik od poremećaja u pružanju finansijskih usluga, koje imaju negativne posledice po privredu uopšte*). Identifikacija potencijalnih rizika vrši se kontinuiranom analizom ekonomskih i finansijskih pokazatelja kao i makroekonomskih prognoza.

Glavni rizici koji mogu destabilizovati finansijski sistem a koji se redovno prate od Centralne banke su:

- kreditni rizik,
- rizik likvidnosti,
- rizik solventnosti,
- rizik tržišta,
- operativni rizik.

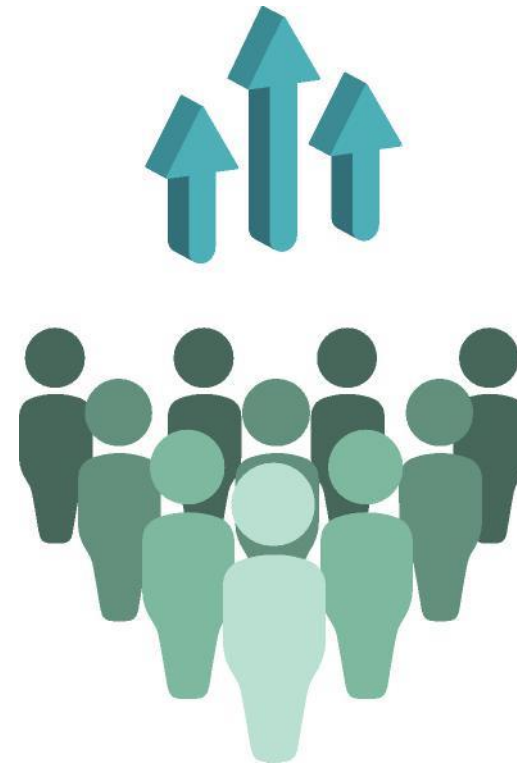
Publikacije CBK-a

Centralna banka Republike Kosovo (CBK) stalno analizira i objavljuje periodične i neperiodične izveštaje o ekonomskim kretanjima u zemlji, sa posebnim naglaskom na dešavanja u finansijskom sektoru <https://bqk-kos.org/publikimet/>. Objavljivanje ovih informacija je veoma važno da bi javnost razumela opštu situaciju u kojoj se nalazi finansijski sistem uopšte, a posebno u njegovim sektorima.

Ko ima koristi od finansijske stabilnosti?

Od finansijske stabilnosti imaju koristi svi (građani, biznisi i privreda u celini), jer u uslovima finansijske stabilnosti svi ekonomski akteri komuniciraju bez prepreka, sa lakim pristupom finansijskim uslugama i proizvodima (*obavljanje raznih plaćanja i transakcija, mogućnost kreditiranja, sigurni depoziti, ulaganje u biznis, itd.*), što rezultira kontinuiranim povećanjem poverenja u finansijski sistem i kao rezultat toga i privrednog rasta zemlje.

BANKA QENDRORE E REPUBLIKËS SË KOSOVËS
CENTRALNA BANKA REPUBLIKE KOSOVA
CENTRAL BANK OF THE REPUBLIC OF KOSOVO

Centralna banka Republike Kosovo

Adresa: Ul. Garibaldi br.33,
Priština, Kosovo

www.bqk-kos.org

[E-mail: info@bqk-kos.org](mailto:info@bqk-kos.org)

Telefon: +383 38 222 055

Fax: +383 38 243 763